

som Slovákom, chytil ma na prsiach za kabát, pleskol mi po tvári, kabát mi roztrhal a výhrazne mi predniesol výraz „Eregy a... (vulgárny výraz) Prágába“ (*chod' do... do Prahy*), na to s puškou opatrenou bodákom výhrazne ma vyzval, aby som sa ihneď odsťahoval, ináč že ma odstrelí. Ja som videl vážnosť situácie a keďže som nechcel prísť o môj život, už som sa ani domov nevrátil, tak ako som bol, musel som prejsť cez Malý Dunaj, cez studenú vodu, a na našej strane ukrytý som dával pozor, čo sa bude ďalej diať. Z úkrytu som nemal výhľad. Počul som však, že rozbíjajú okná, sklo rinčí a počul som krik v maďarskej reči. Odobral som sa odtiaľ peši len v jedných šatách a bez peňazí a došiel som včerajšieho dňa na Myjavu. Čo sa ďalej stalo, neviem povedať. Neviem, čo sa stalo s mojím gazdovstvom a s mojou rodinou.

Zápisnica bola prečítaná a uzavretá.

D. a h.

Zapisovateľ:

podpis nečitateľný, v. r.

Tomáš K., v. r.

Predseda národného výboru:

podpis nečitateľný, v. r.

Komisár policajnej správy:

podpis nečitateľný, v. r.

AMZV ČR, PrS, kr. 62, f. 7., č. 166 833

29

14. november 1938, Bratislava.

Nariadenie Prezídia policajného riaditeľstva okresným náčelníkom, ich podriadeným notárstvám a žandárskym staniciam, aby zhromažďovali výpovede od utečencov a vyhostených kolonistov o výčinoch maďarských okupačných orgánov.

Po obsadení odstúpeného územia maďarským vojskom sa objavili v dennej tlači a v rozhlase sčasti overené, z väčšej časti však neoverené správy a výpovede utečencov o výčinoch jednotiek maďarskej okupačnej armády, menovite voči obyvateľstvu slovenskej a českej národnosti, ktoré zotrvalo na svojich doterajších sídlach a majetkoch. Sčasti boli vyhnaní bez toho, že by mali možnosť vziať so sebou rodiny so zásobami a inventárom.

Žiadame pánov prednostov úradov, aby nariadili obvodným (obecným) notárstvám a četníckym staniciam pri prihlasovaní sa utečencov i vystáňovaných kolonistov povinnosť vypočuť ich vyjadrenia o udalostiach a chovaní sa maďarskej okupačnej armády. Je samozrejmé, že výpovede jednotlivcov treba vzájomne kontrolovať a overovať a vypočúvaných upozorniť, že prípadne budú vyzvaní dosvedčiť udané okolnosti, hoci aj pod prisahou. Nemôžu byť brané do úvahy údaje jednotlivcov, ktorí neboli očitými svedkami nimi vypovedaných skutočností.

Takýmto spôsobom zozbieraný materiál nech je spracovaný súhrnne za celý správny obvod tamajšieho úradu a predložený v čo najkratšom čase Prezidiu krajinského úradu s odvolaním sa na tento výnos, za účelom ďalšieho opatrenia.

Súhrnné správy s uvedením mena, terajšieho i pôvodného bydliska a povolania vypočítaných utečencov so stručným popisom incidentov predložte najneskôr do 15. 12. 1938.

podpis nečitateľný

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527, bez č.

30

14. november 1938, Myjava.

Zápisnica napísaná na okresnom úrade so Samuelom K. a jeho manželkou Annou, kolonistami, predtým príslušnými do obce Tomášov, ktorí vypovedali o výčinoch maďarského civilného obyvateľstva, o ohrozovaní ich života, v dôsledku čoho museli opustiť kolóniu a územie maďarského štátu.

Zápisnica

Na okresný úrad sa ustanovil Samuel K. a jeho manželka Anna, rod. P., a svoju sťažnosť podávajú nasledovne:

Len teraz sa dozvedáme, že dnes už tu bol Tomáš K., náš brat a švagor, ktorý naše majetkové pomery podľa zápisnice správne opísal, ktorá nám bola teraz vysvetlená. Nevedeli sme o ňom, kde sa podel. Náš spoločný majetkový stav odpovedá tomu, ako je to v spomínanej zápisnici už uvedené. Mimo toho však sme ešte samostatne držali 2 hony zeme, ktoré nás stáli Kč 10 000. Územie sme opustili z týchto dôvodov:

Dňa 10. 11. 1938 okolo 4. hodiny odpoľudnia došlo do našej kolónie maďarské vojsko a hľadalo v našej kolónii zbrane, tie však nenašlo. Vojaci nerozbíjali okná, ale po odsťahovaní sa vojska asi okolo polnoci maďarské civilné obyvateľstvo v počte asi 30 mužov začalo vybiť okná kolonistov – Slovákov, Čechov a Moravákov. Nám z maštale zobrali 3 kravy a 2 jalovice, ostatný dobytok nechali. Proti tomu sa brániť nebolo možno, pretože by sme boli mohli prísť o naše životy. Na druhý deň, t. j. 11. 11. 1938 sme išli ku starostovi maďarskej obce Olgaymu si sťažovať na toto počínanie miestneho obyvateľstva. Ten nám hovoril, že nie je možné, aby civili takto svet okrádali. Ten samý deň prišiel z Maďarska 1 žandár a nejaký komisár. Týmto sme sa žalovali a oni sľúbili, že spravia poriadok, pri čom nám čítali akúsi zápisnicu, v ktorej sme boli vyzvaní, aby sme ako Slováci ostali tam, avšak nesmieme nič vynášať do republiky. Moraváci a Česi však musia kolóniu opustiť. Po uisťovaní boli by sme tam zostali, ale civilné obyvateľstvo sa vyhrážalo, hlavne môjmu manželovi, zabitím. Uznali sme, že v záujme bezpečnosti nášho života nemôžeme tam ostať, a preto sme sa odobrali do Kostolného. Vzali sme si so sebou len 330 Kč a potrebné šatstvo. Na novej hranici v obci Eberhardt (*Malinovo*) sme boli prezeraní maďarským vojskom a vzatý celý obnos peňazí, 2 vlniaky po 100 Kč a jeden sveter za 50 Kč. Po prekročení hraníc naše vojsko nás odviezlo do Bratislavy a odtiaľ sme dostali zdarma poukážku na vlak do Kostolného.

Nevieme, čo sa tam deje s ostatnými kolonistami.